

61

2411

בְּנֵי-יְהוּדָה

19

בֵּית לֶחֶם

Seu

Annales Bethle-

1660
15

hemitici,

DISSERTATIONE HISTORICO-
CHRONOLOGICA DESCRIPTI,

Quam

Sub PRÆSIDIO

ÆGIDII STRAUCHII, S.S.

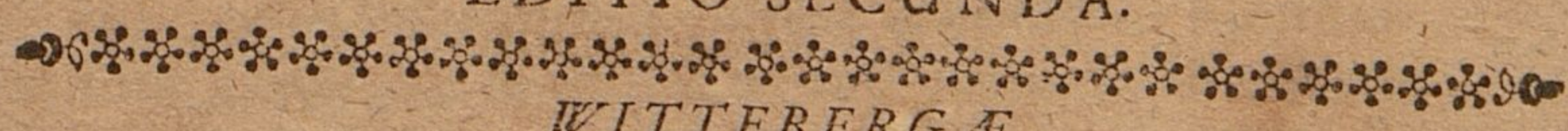
Theol. Licent. Mathem. Infer. Prof. Publ.
nec non Historiar. Substituti,

PLACIDÆ Συμφιλολογούντων COLLATIONI
EXHIBET

PETRUS RÖDINGIUS,
Hamburgensis,

D. XIV. Januar. Anno M DC LX.

EDITIO SECUNDA.

WITTEBERGÆ,

Ex officinâ Typograph. MICHAELIS Wendt.
Anno M DC LXI.

59

Handwritten signature

1672

Annales Berolice.

DIESE RITA TION HISTORICO.

ANNO 1672

1672. Anno domini MDCCLXXII. Diebus...

L. D. B. U.

§. 1.

Posteaquàm nuper de nomine, situ, & aliis, Patriam Mesræ concernentibus, actum à nobis est, restat ut in præfenti res, in civitate & regione Bethlehemitica gestas, quarum nempe apud scriptores asservata est memoria, breviter recenseamus, seu ut Annales Bethlehemiticos delineemus. Quamvis autem eosdem à prima urbis Origine exordiri fas esset, attamen cum destituamur hîc monumentis Veterum, non aliunde, quam à divisione terræ per sortem eosdem deducere possumus, reservatis iis, quæ de Sepulchro Rachel, in via Bethlehemitica, diu ante extructo, dicenda videntur, occasione proximæ.

§. 2. Quando terræ Sanctæ inter tribus Israeliticis partitio facta & ager Bethlehemiticus tribui Judæ assignatus sit, primò omnium despiciendum erit. In Sacro codice duos maximè insignes characteres, annum $\kappa\lambda\eta\epsilon\chi\iota\alpha\varsigma$ determinantes, invenimus: Primum suppeditat Calebi sermo, ipsò tempore partitionis habitus, & Josuæ c. XIV, 10. seqq. annotatus: *Nunc autem, inquit, vivum me conservavit DEus. Ecce jam quadragesimus quintus est annus, ex quo edixit Jehova edictum hoc Mosi (Num. 27. 17.) quum rediret Israel in desertum. Nunc ergo, ecce ego hodie natus sum octoginta quinque annos &c.* E verbis hisce annum $\kappa\lambda\eta\epsilon\chi\iota\alpha\varsigma$ & distributionis terræ Sanctæ inter singulas tribus, colligimus hoc modò: Exierunt Israëlità ex Ægypto anno Per, Jul. 3217. Mundi 2452. mense septimo, uti

C 3

id

id alibi demonstravimus; Exploratores, quorum tempora in oratione sua nominat Caleb, emissi sunt annò secundò post Exodum, inde computandi veniunt quadraginta quinque anni, quos Caleb innuit; Summa exhibet annum P. Jul. 3262. Mundi 2499. quo divisio terræ per sortem contigit & regio Bethlehemitica tribus Judæ peculium esse cœpit.

§. 3. Alterum characterem, quò annum hujus accidentis à multis ante & retro numeratis annis, distingvimus, prabet cycli Sabbatici numerus, qui PETAVII scepticismum infimul refutat. Scilicet adversus prius argumentum, quò annum *κληρονομία* determinari posse diximus, excipit ille L. IX. de Doctr. Temp. c. XXV. *Ex verbis Caleb, inquit, non tam præcisa anni primi τὸς γεωργίας, adeoque Sabbatici ratio potest iniri, quin unius aut alterius anni discrimen interponi queat. Nam inchoati anni, plerumq̄, Scriptura consuetudine, pro completis & exactis, in numerum veniunt, & nescimus, utrum ineunte quadragesimò sexto annò ab Exodo, utrum desinente, κληρονομία capta sit.* Enim verò unius aut alterius anni discrimen interponi non potest, si perpendamus probè, annum *κληρονομία* fuisse Sabbaticum, annum verò *γεωργίας* primum in Cyclo Sabbatico & initium totius cyclicæ hypotheseos. Audiamus DEI verba: *Alloquere filios Israelis, inquit Lev. 25, 2. seqq. edicens eis, cum ingressi fueritis in eam terram, quam ego do vobis; tum quiescet terra Sabbatho Jehovæ. Sex annis seminabis agrum tuum & sex annis putabis vineam tuam, & colliges proventum illius. Anno vero septimo Sabbathum cessationis esto ipsi terræ, Sabbathum Jehovæ: agrum tuum ne seminato & vineam tuam ne putato.* Confer Deut. XV, 1. c. XXXI, 9. Exod. XXIII, 10. 11. Ex his DEI ipsius verbis firmiter colligi non dubitamus, annum *κληρονομία* fuisse prolepticè Sabbaticum, & subsequenter in cyclo Sabbatico historicè primum. *Cum ingressi fueritis in eam terram, &c.* inquit Dominus, non ingressum inchoatum, sed completum intelligens. Etsi enim Judæi, vivente Mose, terram cis Jordanem occuparint, attamen de eodem ingressu verba citata intelligenda esse, nemo nobis persuadebit. Non decernam in præsentem, an terra cis Jord-

nem

nem Cananæa ullibi vocetur, illud potius urgebo, dici haud posse, filios Israël ingreſſos eſſe in terram benediſtam, eo tempore, quò ne quarta quidem pars Exercitus Judaici in Palæſtina ſua fixit tentoria. Imò ne Rubenitæ quidem & Gaditæ putandi ſunt terram oromiſſam ingreſſi, quò tempore promiſerunt: *Septa gregum ſtruemus tantum pro pecore noſtro, & civitates pro parvulis noſtris, nos autem expediti erimus ad procedendum ante filios Israël, uſque dum introduxerimus eos in locum ſuum: Interea manebunt parvuli noſtri in civitatibus iſtis munitis. Non redibimus in domos noſtras, donec adierint filij Israël quisque poſſeſſionem ſuam &c.* Num. XXXII, 16. Accedit ad hæc, quod in anno Sabbathico terra, per ſex annos culta, quieſcere debuerit. At Palæſtinam, non potuerunt Judæi colere prius, quam univerſam terram occupallent, & inter ſe partiti eſſent. Quæ argumenta tantæ firmitatis & certitudinis viſa ſunt SCALIGERO, ut graviter invehatur in eos, qui annorum Sabbathicorum inſtitutum aliunde deducere auſi ſunt: *Cerebroſi quidam* (verba ſunt Scaligeri L. III. Can. Iſag. p. 282.) *ajunt, annum primum γεωργίας, id eſt, quò populus Hebræus cepit terram colere, miſſus in ejus poſſeſſionem, eſſe quadrageſimum Exodi & primum ducatus Joſue. Quorum perſiſtentiæ & ſtultitiæ confutanda ſatis erit opponere caput XIV. Libri Joſue, ubi anno XLV. Exodi abſoluto & XLVI. corrente, nondum terra tota diviſa erat. Quomodo ergo colebant, quam nondum poſſidebant. Sane κληρονομία antecedere debet γεωργίας. Ideò ſapientiſſimi Veteres Judæi VII. annos τῆ κληρονομία, aſſignandorum agrorum & ſubigendis hoſtibus dedicant. Sex ſequentes τῆ γεωργίας. Quartum decimum primum Sabbatho terræ, quod tam verum, quam ſemidoctorum Theologastroꝝ fanaticoꝝ falſa aſſeꝛatio. Primus annus κληρονομίας eſt, quò primum in terræ Cananæa poſſeſſionem pedem poſuerunt, duce Joſua, & terram colere cæperunt. Ideò ἐτὶ πρῶτῃ γεωργίας Philoni dicitur, qui & ingreſſus in terram & obitus Moſis erat octavus. Primus enim annus κληρονομίας eſt primus primæ hebdomadis annalis. Haſtenus Scaliger.*

§. 4. Quod ſi itaque anni Per. Jul. 3262. Mundi 2499. Characterem in cyclo Sabbathico, quæramus, Annorum mundi

mundi numerus simpliciter dividatur per septenarium; ea enim hujus Epochæ est commoditas, ut per divisionem septenarii annum Sabbathicum indicet. De annis autem Per. Jul. notes, eorum quemvis duplici caractere Sabbathico insigniri posse; Anni enim cycli Sabbathici ineunt cum Autumno, anni autem P. Jul. cum Kal. Januar. Quare si respectu posteriorum mensium anni cujusdam P. J. caractere Sabbathicus quærat, dividatur summa annorum per septenarium, si idem caractere respectu priorum mensium ad Septembrem usque investigandus sit, numero annorum P. Jul. senarius prius addatur & tunc agatur ut antea dictum est. Positô calculô apparebit annum quem nominavimus Sabbathicum fuisse, & congruere caracteribus Biblicis.

§. 5. Uti autem *καλεσθίας* anno Period. Jul. 3262. & frequenti factam esse probavimus satis, ita mirum profecto est, quod Bethlehemi indistributione terræ, & catalogo civitatum tribus Judæ nulla facta sit mentio. Nominatur equidem Bethlehem *Jos. XIX. vers. 15.* At diversa hæc civitas videtur à Messæ patria, cum inter possessiones tribus Sabulon recensetur, tribus autem Judæ possessio quando *Jos. XV.* describitur, altum est de Bethlehem silentium, quod textum Hebræum concernit. Nam septuaginta Interpretes Bethlehem possessioni tribus Judæ addiderunt. Meminit hujus dubii S. HIERONYMUS in Micheæ c. V. *Legimus, ait, juxta LXX. duntaxat Interpretes in JESU NAVE, ubi tribus Judæ urbes & oppida describuntur, inter cetera etiam hoc scriptum: Thaca & Ephrata, hæc est Bethlehem, & Phagor & Aetham & Culon & Tami & Soris, & Carem & Gallim & Bether & Mancho civitates XI. & viculi earum.* Quod nec in Hebraico, nec apud alium invenitur interpretem: & sive de Veteribus Libris erasum sit malitiâ Judæorum, ne Christus de tribus Judæ ortus videretur, sive à LXX. additum, nequaquam liquido cognoscentes certum quid novimus. Forsitan à veritate non multum quis aberraret, si diceret, in bellis, quæ Israëlita cum infidelibus gesserunt, civitatem Bethlehem prorsus excisam fuisse, & ideò tunc temporis pro nulla habitam, sive Jebusæos, Hierosolyma incolentes, qui

qui eò tempore expelli non potuerunt, *Jos. XV. 53.* regionem Bethlehemi vicinam adeò infestasse, ut penes Judæos in censum venire commodè non potuerit.

§. 7. Quid in primis, ab occupatione Palaestinae, annis Bethlehemi gestum sit, fere nos latet, usque ad ea tempora, quibus familia Davidis innotescere cœpit; unde earundem rerum tantum mentionem faciemus, quarum in libris Historicis V. Test. conservata est memoria, & primò quidem *Judium XVII. 17.* seqq. recensetur Historia de Levita, qui in cap. sequente vers. 30. vocatur *Jonathan*; Eum è Bethlehem Juda oriundum fuisse, facile verba per suadent: יהודי נער *Fuit autem puer è Bethlehemo Jebuda &c.* Quamvis enim Interpretes nonnulli & inter hos NICOL. SERARIUS quoque, Levitam non instar incolæ & civis, sed peregrini & advenæ ibi habitasse, ex eo colligant, quod in textu Hebræo addatur: והוה נרשם *& fuerat peregrinatus illic*; non incommodè tamen dici possiet, eum omnino è Bethlehem ORIUNDUM fuisse, quam vocem JUNIUS & TREMELLIUS versioni suæ inseruerunt. Videtur autem peregrinus vocari ideò, quod Bethlehemi Levitis nulla fuerit assignata habitatio, unde ibidem pro advenis habitati sunt. Cæterum quando acciderit historia hæc, obscurum videtur. Veritari quam maximè videtur consentaneum, non multum post mortem Josuæ eam accidisse, tum quod Levita adhuc juvenis fuerit & tamen filius Menasse, nepos Gerson, tum quod sequentium capitum de bello Bethlehemitico historia, hac nostrâ videatur prior, tum denique quod minus videatur probabile, tribum Daniticam propriâ possessione diu carere potuisse, quod tamen dicitur de tempore Levitæ hujus *Jud. XVIII. 1.*

§. 7. Historiam de Levita à Micha conducto, à Danitica vero stirpe per fraudem & violentiam abducto, excipit historia alterius cujusdam Levitæ, *Jud. c. XIX. & XX.* descripta. Dicitur ibidem Levitam quendam peregrinantem accepisse: והוה נרשם *mulierem concubinam de Bethlehem Judæ.* Nolumus hoc locò prolixi esse,

D in

in vocis פילגש explicatione, possemus aliàs diversorum Au-
 torum sententias adducere, ut TREMELLI & JUNII, qui
 concubinam vocatam putant, quod parentum consensu ma-
 trimonium confirmatum haud fuerit, NICOLAI SERARII
 qui Tremellii sententiam improbat, & legitimum matrimo-
 nium fuisse putat, addens uxores veras quidem, sed secunda-
 rias, minusque honoratas, vocasse Judæos: פילגשיו Ju-
 dæorum sententiam tantum, quam סנהדרין סנהדרין quon-
 dam excerpimus, & cui quam proximè accedit GUIL-
 ESTIUS in L. IV. Sent. D. XXXIII. & Jud. c. XIX. (per פילגש
 intelligens uxorem, quæ absquæ consuetis & solennibus cere-
 moniis in matrimonium assumitur,) in præsentī adduxisse
 sufficiat: Legitur ibidem אמר פילגשיו ומאי נשיו
 רביהורדה אמר רבנשיו בכתובה ובקרושין פילגשיו
 בלתי כתובה ובלתי קרושין: *Quid uxores, quid con-*
cubinae? Ait Rabbi Jehuda: Uxores dotali instrumento & spon-
salibus, concubinae sine his. Quicquid verò de Bethlehemitica
 uxore sit, sive legitima, sive illegitima fuerit, horrendum cer-
 tè Benjamitæ commiserunt facinus, quando contra hospitale
 gentium jus, dementati forsitan mulieris forma, (quam JOSE-
 PHUS L. Antiqu. c. II. mirificè commendat) & post multas ri-
 xas, hospitâ sceminâ per totam noctem ad satietatem abusi,
 mortis repentinæ ejusdem extiterunt causa, sive quod tam
 miserè affecta, præ verecundia, non audens in mariti conspe-
 ctum venire, quod hunc indignissimè rem laturum putaret,
 humi collapsa expiravit, sive quod labore, vexationeque cor-
 poris nimîâ defatigata, & quasi confracta, exanimataque fue-
 rit. Uti vero hujusmodi flagitia Deus rarissimè impunita dimit-
 tit, ita non tantum Gibaonitæ, sed Benjamitæ omnes, qui
 scelus armis conabantur defendere, severissimam DEI ultio-
 nem experti sunt, dum tertium restauratò præliò; Israelitæ e-
 osdem vicerunt & ad intercecionem cæciderunt.

§. 8. Quando Bellum Benjamiticum. ortum occasione
 crudelitatis, in Bethlehemiticam uxorem, ab incolis Gabæ
 adhibitam, acciderit, indubitato non liquet, quamvis enim
 ab Autore Libri Judicum post Samsonis historiam idem re-
 cen-

cenſeatur & SULPITIUS SEVERUS lib. I. Hiſtor. Sacrae ordinem
 Scripturae ſecutus ſit; Vix tamen ac ne vix quidem niſi *ὄτε ἐγυ*
πε ὠτε ἐγυ hinc agnoſcatur, haec explicari poſſunt: Primò enim
 clarè dicitur, hiſtoriam cum Levita utroque accidiffe, quo
 tempore non erat Rex, vel alius Magiſtratus in populo Iſraë-
 litico, nempe poſt mortem Joſuae interregni cujuſdam tem-
 pore; Secundo Jebuſum, quod poſtea Hieroſolyma vocârunt,
 nondum erat ab Iſraelitis occupatum, quod patet è *Jud. XIX.*
12. dicente enim puerò. *propera quaſo, ut divertamus in ipſam ci-*
vitatem Jebuſei, reſpondit Herus: *Non divertemus in civitatem*
alienigena, ex eis, qua non ſunt filiorum Iſraelis. Tertio, Sacer-
 dotio tunc fungebatur Pinehas, filius Eleazar, filii Aaronis
Jud. XX. 28. quem poſt Samſonis tempora vixiſſe quis crede-
 ret? cum Eleazar eòdem fere anno, quò Joſua obiit, & ipſe
 videatur mortuus, ob ea, qua dicuntur *Jof. XXIV. 33.* à mor-
 te autem Joſuae uſque ad mortem Samſonis, multo plures
 quamducenti & trecenti fere anni effluxerunt, inter Judices
 distribuendi. Haec & ſimiles rationes nos movent ut putemus,
 diu ante Samſonem hiſtoriam Bethlehemiticæ ſœminæ acci-
 diſſe & bellum Benjamiticum abſolutum fuiſſe. Neque nos
 primi in ea ſumus opinione, ſed ante nos JOSEPHUS idem tra-
 didit, quando *L. V. Antiqu. c. II.* immediatè poſt Hiſtoriam
 mortis Joſuae & diviſionis terræ per ſortem, ad Levitæ, à Mi-
 cha conducti, alterius Levitæ, cujuſ uxorem tam indignè Ben-
 jamitæ tractarunt, recensuit. Neq; diſſimili ratione *ἡ ἐγγορά*
 ſuam inſtituit Autor *סדר עולם רבנן*, qui putatur R.
 MOSE BEN CHILPHETA, *præceptor R. Jude Sancti & circa annum*
130. Chriſti vixiſſe dicitur; Paragraphum integram adſcribam,
 quò de mente antiqui Chronologi plenius conſtet; *ואחריו*
אהוד בן גרה שמנים שנה צנה מהם שנה שעבור
עגלון מלך מואב שמנה עשר שנה / מבומיו היה שמנה
בן ענה בסוף ימיו / אותו הפרק בומי עגלון היה / ויהי
בימי שפוט השפטים וגו' / ושם חמיש אלימלך וגו' /
ימת אלימלך וגו' ואומר אל בנותי וגו' / ואומר בכך
אשר יצאו יד רה / היתה בהם / נחשון בן אמינרב מר
כשנש

כשנת השנור לצאת בני ישראל מארץ מצרים /
שלמן חור מבאי הארץ ומת אחר יהושע וגם כל
הדור / החור / ואליםלך אחיו שלמן /
Neque mul-
tum ab hac sententia recedunt LYRA, TOSTATUS, VINCEN-
TIUS, DION. PETAVIUS, HELVICUS, CALVISIUS, SERARIUS,
SIMSONIUS, SANCTIUS, aliique.

§. 9. Caterum præ reliquis familiis, quæ in civitate
Bethlehem celebritatem nominis nactæ sunt, excelluit Davi-
dica, utpote è qua Christus secundum carnem, in plenitudine
temporis, nasci debuit. Equidem à primis statim post *γερου-
σίας* annis Satores Regii stematis Bethlehemi habitasse, inter
alia ex eo colligitur, quod Elimelech, (quem Judæi tradunt
Salmonis fratrem fuisse,) & Booz, Salmonis filius, in eadem
celebres fuerint, & possessiones hæreditarias ibidem habue-
rint, uti in Libro RUTH descripta, & Bethlehemi gesta, histo-
ria edocet; de cujus tempore cum nihil definiverit Spir. San-
ctus, qui, uti Interpretes vulgo tradunt, per Samuelem ean-
dem describi voluit, neque nos certi quid & indubitati de
anno hujus memorabilis rei gestæ proponere audemus. Ita
quidem ab initio libelli citati legimus: *Fuit à quo tempore ju-
dicabant Judices &c.* Quis judicum in his verbis intelligatur,
dissentiunt Autores, JOSEPHUS enim L. V. c. XI. intelligit Sa-
cerdotem Heli, quando insit: *Post Samsonis obitum præfuit
Israelitis Elis Pontifex, in cujus principatu fames eam religionem
invasit, quam non ferens Abimelechus, Bethlemorum civis, quod
oppidum est tribus Judæ, assumpta uxore Naomi & filius Chellione
& Mallone, in Moabiticam terram migravit &c.* Enim vero non
possumus in hac re adstipulari Judæorum Historico, quod in-
ter tempora Eli & filii Salmon comitis Josuæ plures anni inter-
cepti sint, quam duorum hominum ætas facile admittat. Iis
potius adstipulabimur; qui vel Deborah & Barac temporibus
nuptias Boози & Ruth Bethlehemi celebratas esse autumant,
quam hypothesein tuentur ALPHONSUS, TORNIELLUS, FUNC-
CIUS, JUNIUS & TREMELLIUS, &c. Vel ad tempora EGLON,
Moabitarum Regis, easdem referunt. Autoris Chronici
Hebræorum sententiam paulo ante adduximus. §. 10.

§. 10. In eadem civitate non tantum Booz, sed Obed, Isai & David quoque natos esse & habitasse, tum è Sacra liquet historia, tum ex antiquissimis monumentis. Nam cenotaphium Davidis Bethlehemi ostendi quemadmodum & Patris Jesse, testis *ADRICHOMIUS in Theatr. Terr. S.* Et de tempore quidem Nativitatis David in Bethlehem, è supputatione annorum biblica, certi esse possumus. Scilicet *1. Reg. 1. 6.* legimus: *Factum est ergo annò quadringentesimo octuagesimo ab egressu Israelitarum è terra Egypti, annò quartò mense Ziv, regni Salomonis supra Israelem, ut edificare inciperet domum Jehova &c.* Equibus verbis colligimus, collatâ nempe Epochâ Exodi Israelitarum, annum quartum regni Salomonici fuisse annum P. Jul. 3697. à quò subtractis annis 73. eò, quod dicatur *1. Sam. 1. V. 4.* *Natus triginta annos David cum regnare cepit; quadraginta annis regnavit,* residuum monstrat annum P. Jul. 3624. ante Christum 1029. quò ipsò, vel certè proximò, David Bethlehemi natus est. Consentunt nobiscum in hoc calculo probatissimi Chronologi, *UBBO EMMIUS in Canone Chronico*, *EDUARDUS SIMSONIUS in Basilicis s. Chronici Catholici parte tertia*, qui eundem annum Nativitati Regis Davidis assignant, *CALVISIUS & HELVICUS*, qui ab anno præcedente Regis ætatem computant, aliquè ut nihil hîc moremur *HEINRICI BUNTINGI* calculum, qui in *Chronic. Cathol. p. 52.* nativitatem Davidis refert ad annum ante Christum 1108. (quem ipse cum anno M. 2860. connectit.) committens ad eò *μεταχρονισμὸν* 20 annorum ferè, de quibus numeris, Buntingianis nempe, alibi dicemus.

§. 11. Uti autem de Anno Nativitatis Davidis satis constat, ita deficiunt nos libelli Veteres Genealogici, quo minus Natales Patris ejusdem, Avi, abavi & atavi, quos omnes Bethlehemi habitasse certum est, determinare queamus, imò non exiguum dubium hîc oboritur, an Genealogia Parentum Davidis eò ordine, qui recensetur *Ruth. IV, 20. seqq.* possibilis fuerit nec ne? Verba Historici Sacri sunt sequentia: *Nahasson genuit Salmon, Salmon genuit Booz. Booz genuit Obed. Obed genuit Isai; Isai genuit David.* Enimvero de Nahasson constat, quod introierit is cum Josua terram promissam, &

vixerit jam Mosis tempore, uti legitur *Num. 1. 7. c. 2. 3. c. 7. 12.* imò filius ejusdem Salmon è Rahab genuisse dicitur *Matth. 1. 5.* quam temporibus Josuæ vixisse, quis ignorat? *V. Jos. VI. 17.* Porro autem certum & hoc est, occupasse Judæos Palæstinam circa annum P. Jul. 3260. à quo usque ad annum P. Jul. 3624. quò putamus Davidem natum esse, intercepti sunt plures quam trecenti sexaginta anni, distribuendi inter generationes Salmon & Rahab, Booz & Ruth, Obed & Isai, unde sequitur, quemvis horum centenarium ferè genuisse, quod nonnullis incredibile videtur, quare duas referam hujus dubii solutiones celebriorum Interpretum.

§. 12. Primò itaque existimant nonnulli, generationes quasdam in Codice Sacro esse omissas, & imprimis duos Boozos subintelligendos esse; hòc sensù: *Salmon genuit Boozum, Boozus genuit Boozum, Boozos genuit Boozum, Boozus genuit Obed &c.* Omissis autem Libri Ruth autorem Boozos priores, quod tædiosum putarit, toties unum idemquè nomen distinctarum personarum ingeminare; Matthæum verò causam omissionis habuisse numerationem suam, quam sibi præfixerat, tessera decadicam. Imò mirum non esse, à Matthæo imprimis saltum hic fieri, cum & tres Reges in eadem serie genealogica ab ipso prætermissi legantur. Atquè hâc ratione dubium illud solvere conantur, NICOLAUS DE LYRA, SALIANUS, GENEBRARDUS, CATHARINUS, non repugnantibus CORNELIO JANSENIO, ESTHIO, aliisque. Enimvero circa hanc responsionem nobis videtur, notari posse sequentia: Primò, quod in quatuor locis distinctis eadem prorsus habeatur Genealogica recensio, nempe *Ruth. IV. 20. 21. 1. Paral. 2. 11. 12. Matth. 1. 4. Luc. III. 32.* at si duæ generationes omissæ essent, vel in uno horum locorum defectus completus fuisset. Secundò, quod ita disertè Matthæo contradici videatur, qui vers. 17. inquit *πᾶσαι ἑναι ψῆσαι δὲ ἀβραάμ ἕως δαβὶδ, ἧσαι δεκάτριαι εἰς: OMNES itaq; generationes ab Abraham usq; ad David generationes quatuordecim &c.* Tertiò, quod in recensione Historico-Generologica nullius nominis repetitio tædiosa & molesta videri debeat, præstat enim idem nomen sæpius repe-
tere

tere, quam lancinatam genealogiam, tantò hiatù patentem, exhibere. Quartò, Matthæum quidem tessera decadicum generationum ordinem observasse, at nequaquam cum detrimento Historicæ veritatis. Non intulit in Scripturam, ut animi sui præconceptam opinionem, *δενὰ τέσσαρες ἡμερὰς*, sed easdem, cum maximam partem in Scriptura Veteris Testam. ita descriptas esse videret, impulsu Spiritus S. hòc convenientissimò ordine disposuit. Quintò, Regum, c. 1. Matth. v. 8. omissorum; alia ratio est, quam suppositiorum Booz; de iisdem enim è 2. Reg. VIII. 24. c. XI. 2. 1. Chron. III. 11. 12. 2. Par. XXVI. 1. satis constat; At de utroquè Booz; qui hòc locò ab Interpretibus inseritur, altum est in libris Historicis silentium. Neque in vers. 17. uti prius, dicitur; *Omnes generationes sed generationes à Davide usque ad transmigrationem Babylonis generationes quatuordecim &c.* Sexto deniquè sententia Lyræ falsæ innititur hypothesi, Boozum tempore Heli vixisse, qua de re diximus antea. Reliqui Interpretes, quibus solutio Lyræ placet; nodum adhuc magis intricant, quando numerum annorum inter introitum Israelitarum in terram Sanctam & nativatem Davidis, occasione annorum, qui singulis iudicibus adscribuntur, adaugent, de quo computo alibi prolixius egimus.

§. 13. Nobis itaquè magis placet eorum sententià, qui profapiam Davidis in locis citatis integram extare, persuasi sunt, neque improbable censent Davidem Patrem, avum, abavum & atavum ejusdem, vel saltem quosdam eorum à Parentibus Senibus genitos esse. *Ponamus, inquit, B. CHEMNITIUS Harm. Evang. c. III. Salmonem non statim post ingressum in terram Chanaan, vel duxisse Rachabam, vel non statim genuisse ex illa, Booz, sed intercessisse annos circiter triginta, ac consequens erit tres illos, Booz, Obed, Jesse filios suos generasse circa annum ætatis centesimum, quod fieri illis temporibus potuit: Atque ita non necesse erit fingere tres Booz, vel dicere aliquos in Genealogia illa omisos.* Probabilem reddit sententiam hanc, hominum; qui pristinis Seculis vixerunt, mira fecunditas; De Abrahamo enim constat, quod post centesimum quadragesimum annum plures

plures filios genuerit, *Gen. 25, 1. 20.* De Calebo item, quod octoginta quinque annos natus adhuc robustus fuerit & vires integras habuerit *Job. XIV. 11.* Adde quod FR. SPANHEMIUS *Dub. Evang. part. 1. Dub. III.* indubitanter asserat, extraordinariam Dei benedictionem intercessisse, in majoribus illis Christi prole ditandis, etiam tum cum vigor illorum jam exaruisse videretur, ut illi caractere quodam extraordinario designarentur, prout & ante ingressum Jacobi in Ægyptum, mirum quid etiam in familia Judæ contigit, per extraordinariam ejus fecunditatem. Denique Obed & Davidem à Patribus senibus jam genitose esse è *Ruth. c. III. 10. 1. Sam. 17. 12.* satis liquet.

S. 14. Eò ipsò tempore, quò Davidis nomen innotescere cœpit, adversam fortunam experta est civitas. Legimus enim *2. Sam. XXIII. 13. seqq. 1. Paral. XI. 16.* uti tres Heroes, in Exercitu regio præ reliquis conspicui, venerint ad Davidem, quando statio Philistinorum erat Bethlehemi; Quumquè desiderio motus David diceret: ô si quis bibendam daret mihi aquam, è cisterna Bethlehemi quæ est ad portam! Irruperunt tres Heroes in castra Philistinorum, & hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quæ erat juxta portam & attulerunt ad Davidem, at ille noluit bibere, sed libavit eam Domino &c. Qua temporis, quo devastatio illa accidit, designationem assentimur TIRINO, cui videtur contigisse historiam hanc circa initium regni Davidici, quando Jebusæis extorsit arcem Sion *2. Reg. V. 7.* Tunc enim descendit David in Præsidium & Philistæi diffusi sunt in valle Raphaim, *vers. 17.* quæ duæ notæ hic expressè ponuntur. Nec abs re esse videntur, quæ CASPAR SANCTIUS in præsentem historiam annotat, putat is Davidem non sitiivisse naturalem aquam de cisterna Bethlehem, nimis enim hoc muliebri fuisset, atque animi effœminati, sed recuperationem Patriæ suæ, quam Philistæi, casò Saule, invaserant, & validò præsidio detinebant. Atque hæc sitis regio animò digna fuit, quam etiam paulo post, vi pulsus inde hostibus, illorum sanguine restinxit. De alia & quidem mysticæ sitis Davidicæ significatione, nolumus in præsentis disputare,

2415.
re, adducendæ nobis essent alias piorum Patrum sententiæ, qui desiderasse Davidem mysterii redemptionis nostræ complementum, per effusionem satisfactoriam sanguinis Christi è Bethlehem nascituri, unò fere ore referunt; hoc unum addimus monstrare hodiè num Jerosolymis Bethlehem euntibus, prope oppidulum sinistra, cisternam illam Davidicam, uti id ex itinerariis BREUNINGII, HELFRICI & aliorum liquet.

§. 15. Quamvis autem probabile sit, Patriam regiam jam Davidis tempore, fugatis hostibus, restauratam fuisse, imprimis tamen eandem exornavit & firmissimis munimentis circumdedit Salomonis filius Rehabeam, uti legimus 2. Par. XI, 6. quod circa annum P. J. 3740. accidisse è *ἱστορίαις* Biblicâ colligitur. Quando autem à Nebucadnezare tota Palæstina devastata est, fieri non potuit, quin & Bethlehem ferocissimi hostes deleverint, vel saltem incolis vacuum reliquerint. Quæ devastatio cum perpetua esse non debuerit, finienda Cyri temporibus, exules quoque Bethlehem reversi sunt, uti legimus, *Nebi. n. VII, 26.* à quibus, uti non dubitamus, civitas denuo restaurata, eidemque, quoad id temporum partiebarur ratio, pristinus nitor restitutus est.

§. 16. Neque verò ulla aliâ re civitas hæc celebrior facta est, quam salutiferâ nativitate JESU CHRISTI, quem in plenitudine temporis à B. Virgine ibidem natum esse, S. Evangelistæ unò ore testantur. Quamvis enim Josephus, cum desponsata sibi Deipara, Nazarethæ domicilium suum collocarit, singulari tamen DEI dispositione factum est, quando occasione descriptionis universalis, Maria partui vicina Bethlehemum venit, emensa 18. milliarium viam, uti BUNTINGIUS & alii computant. Digna profectò attentâ consideratione res est, uti rectè judicat FLACIUS: Mandatur census Judæorum ab Augusto, quò tum impletio Prophetiæ de ablatione Sceptri Juda indicatur, tum occasio præbetur Christo nascendi in Bethlehem, juxta Prophetias, quò etiam ex illa nota Messias agnoscatur. Nam si perpetuo ibi Maria habitasset, casu, non divinâ providentiâ, factum videretur, ut ibi Jesus nasceretur. Nunc manifeste divinâ providentiâ hoc

E

factum

factum esse cernitur. Insciens ergo Monarcha Mundi, puerulo huic pauperi, divina providentia ita res administrante, servit, tum & tempus nativitatis ejusdem, sublatō sceptrō testatur, & parentes ejus attrahit in Bethlehem, quo simul Josephi & Mariæ, è familia Davidis, ortus innotuit, de quo alias dubitari potuisset, utpote quorum genus in obscuro erat & jam ad infimam vitæ conditionem redactum, regii Stemmatitis nihil præ se ferebat.

§. 17. Quamvis autem Mariæ & Josephi in civitate Bethlehem præcipua ratio haberi debuisset, ut Davidicæ prolis, tanta tamen ejus seculi fuit iniquitas, ut Beata Deipara, à purpuratis reliquis neglecta & contempta, extra κατάλυμα ad stabulum quoddam ablegata fuerit, ita enim de eadem S. Lucas cap. II, 7. αἰέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ Φάτνῃ διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ κατάλυματι. Et reposuerunt eum in præsepe, ideò quod non esset locus pro ipsis in diversorio. Quod autem Christus in stabulo natus sit, putant nonnulli, ideo factum, ut etiam hæc ratione Deus testatum faceret, Filium hunc, Davidis filium esse, ejusdem cum parente fortunæ. De Davide enim constat, quod olim Pastor fuerit, qui vitam suo in stabulo fortè, forte inquam, hoc ipso in loco, ubi Jesum Maria peperit, egerat, è Pastore ovium subito Rex factus, uti ipse fatetur Psalm. 78, 70. 71. 72.

§. 8. Porro stabulum illud non constabat è tignis quibusdam junctis, sed pro regionis & sæculi indole intra saxa incisum erat. Est enim Hierosolymitana & Bethlehemitica regio lapidosa & petrosa, uti STRABO L. XVI, eam describit, quò sensu à S. Patribus locus Nativitatis Jesu vocatur σπήλαιον spelunca, & ab EUSEBIO passim τὸ τῆς γεννήσεως αἴθρον; (non αἴθρον uti L. VII. Demonstrat. in nonnullis exemplaribus legitur) Ab Eremitis quoque & qui loca sancta visitarunt, unò ore refertur, ostendi hodiè nativitatis Christi locum in Spelunca quadam subterranea, ad quam per aliquot gradus descendendum sit. Ostenditur ibi etiam ipsum præsepium, in quo Christum recens natum Beata Deipara reposuit, quod marmoreum esse & qua longitudinem $\frac{1}{2}$. Spithamarum, qua
latitu-

latitudinem autem $4\frac{1}{2}$. testis est JOH. JAC. BREUNING.
 in Itinerario suo p. 258. ut oporteat Pontificiis frontem omninò
 periisse, qui Romæ in Basilica S. M. Majoris Præsepe ligneum
 ostendunt, in quo Christus quondam jacuerit, quo nomine à
 vesanis Papicolis religiosè visitur & colitur, uti ad Luc. II, 7.
 CORNEL. à LAPIDE annotat. Cæterum an in eodem stabulo
 bos & asinus adfuerint, nec ne, inanis est disputatio; Veteres
 quidem de eo persuasos fuisse, ex antiqua illa cantilena
 liquet:

*Cognovit bos & Asinus,
 Quod puer esset Dominus.*

Et tempore Hieronymi vix ullum de hac re dubitasse è loco
 infra citando apparebit, imò ostendunt adhuc hodie, qui
 peregrinos illic excipiunt, bovis & asini præsepium. Nobis
 placet B. CHEMNITII *Frings* Harm. Evang. c. VIII. modestis-
 simè addita: *Multa, inquit, veteres de bove illo & asino phi-*
losophati sunt; sed conjectura tales: si sobriè usurpantur, sicut
non odiosè exagitanda, ita nec temerè asseveranda pro dogmate.
Nec opus est dubia & incerta, licet speciem aliquam verisimilitu-
dinis habeant, curiosius consectari, cum in illis evolvendis, quæ
Spiritus S. per Evangelistas literis commendavit, utilius operam
collocare possimus. Multò minus disputabimus prolixè de con-
fortii bovini & asinini usu, an ideò ad præsepe Christi bos &
asinus allegati fuerint, ut in rigore hiemis Christus halitu
bovis & asini calesceret; an verò locum habeat G. NYSSENI
causa tropologica, quam in Serm. de Nativitate Christi allegat,
dum ait: Præsepe bestiarum est domus, in qua verbum nascitur,
ut cognoscat bos possessorem & asinus præsepe Domini sui. Bos
autem est Judæus legi subjugatus, asinus vero animal oneribus
ferendis aptum, Gentilis sub gravissimo idololatria jugo gemens.
Ordinarius autem brutorum animalium cibus est fœnum. Idcirco
in præsepi, ubi pabulum brutorum poni solet, panis vite, qui de cælo
descendit, proponitur, ut animalia quoque rationis expertia ratio-
nalem cibum participarent. His & similibus allegoriis repleti
 sunt Veterum Libri, quas nostras non faciemus.

§. 19. Illud autem imprimis disquisitione dignum est, an stabulum, in quo Salvatorem enixa est Beata Virgo, intra urbem, an extra urbem fuerit; Censet enim B. CHEMNITIUS & alii quidem orthodoxi Theologi, fundamentum fidei, quâ credimus in JESUM MARIE FILIUM, hanc quæstionem concernere. *Si Christus, inquit ille, non est incivitate Bethlehem natus, non potest esse verus Messias, juxta vaticinia Prophetarum Mich. 5, 2.* Quamvis autem an quæstio hæc tanti æstimanda sit, nec ne, determinare non audeamus, improbandos tamen eos censemus, qui primi hujus litis inter Christianos autores fuerunt, non ideò tantùm, quod patrocinium perfidiæ Judaicæ in se suscepisse videantur, de quo argumento alii dispiciant, sed quod vetustissimi annales, quos explicare Historici munus est, commentum hoc satis abundeque confutent; Quod si enim Evangelistas, quorum scripta Annalium N.T. instar sunt, consulamus, non ἐγγὺς Βηθλεὲμ aut ἐν ὄρει Βηθλεὲμ sed ἐν Βηθλεὲμ Christum natum esse, in iisdem dicitur V. *Matth. 2, 1. Luc. 2, 7.* Si consulamus Patres, unò forsitan Justino excepto, Christum in Bethlehem natum esse, constanter asserunt. Tacebo in præsentia è nullo Autore ἀπὸ λέγοντες hæcenus demonstrare potuisse, urbem Bethlehem, quæ ob exiguitatem alibi vicus vocatur, habuisse suburbia. Hoc unum urgeo & quæro: Annon Spelunca, in qua Salvator noster primum editus vulgo creditur, in ipso oppidulo monstratur? Enimverò traditio Veterum forsitan in dubium vocabitur? Nihil profecto tribuendum putarem dubiis Papistarum Sacris, si unanimi Patrum consensui contradicere, sociorum asseverationes ludibrio exponere, atque ea loca, quibus mira devotionem excitandi vis vulgo adscribitur, suspecta reddere auderent. Ita ne decepta fuit Devotissima HELENA, quando Speluncæ Bethlehemiticæ splendidissimum imposuit templum? Ita ne aniliter deliravit Nobilissima illa Mulier, PAULA ROMANA, cujus devoti animi motus, è Speluncæ Bethlehemitici intuitu obortos, Beatus HIERONYMUS, vix ac ne vix quidem verbis exponere satis potuit? *Bethlehem ingressa Paula, inquit in Epitaphio ejusdem ad Eustochium Tom. I. Oper. &*

in specum Salvatoris introiens, postquam vidit sacrum virginis diversorium & stabulum, in quo agnovit bos possessorem suum, & asinus praesepe Domini sui, ut illud impleretur, quod in eodem Prophetâ scriptum est: Beatus qui seminât super aquas, ubi bos & asinus calcant: me audiente jurabat, cernere se oculis fidei, infantem pannis involutum, vagientem in praesepe Dominum, magos adorantes, stellam fulgentem de super, matrem virginem, nutritium sedulum, pastores nocte venientes. Mixtisque gaudio lachrymis loquebatur: Salve Bethlehem domus panis, in qua natus est ille panis, qui de caelo descendit. Salve Ephrata Regio uberrima, atq; *ναρροφότε*, Cujus fertilitas Deus est. De te quondam Micheas vaticinatus est. --- Et ego misera, atque peccatrix digna sum iudicata, de osculari praesepe, in quo Dominus parvulus vagiit? Orare in spelunca, in qua virgo puerpera Dominum fudit infantem? Hec requies mea; quia Domini mei patria est. Hic habitabo, quoniam Salvator elegit eam. Paravi lucernam Christo meo. Anima mea illi vivet & semen meum serviet ipsi.

§. 20. Atque ex iis quæ adduxi hætenus, satis, uti quidem opinamur, apparet, quid habendum sit de CÆSARIS BARONI sententia, quam ad A. Chr. I. N. 2. cum singulari quâdam confidentia proponit: Quod in primis ad locum ipsum, ait, ubi Christus est natus, attinet, spelunca fuit, in suburbis Bethlehemiticis posita. Item: Erat Bethlehem supra collem in longum porrectum sita, in cuius extremitate Orientem versus sub rupe quodam existente tunc temporis, juxta mores civitatis, erat stabulum ac praesepe Domini, excisum in rupe, ubi natus est Christus. Eandem opinionem approbat CORN. à LAP. quando ad Mich. V. commentatur: Apparet speluncam hanc non in ipsa urbe Bethlehem sitam fuisse, sed foris in agro suburbano, juxta muros urbis &c. Item, unde sequitur; Christum non in urbe natum, sed rure quasi rusticanum puerum, ut eo quasi suo cive gratulari sibi possint rustici, ideoq; cum eo dicere:

Nobis rura placent, Pallas quas condidit arces:

Ipsa colat.

At quando idem Cornelius ad Luc. cap. II, 7. commentatur, mutasse sententiam videtur, vel saltem dubitasse de eo, quod

E 3. olim

olim pro certo habuerat. Videantur propria Autoris verba. Caterum argumentorum, quibus ii, qui contrariam nostrae defendunt sententiam & cui parti HEINSIUS, VOSSIUS, aliiq; accedunt, utuntur, solutionem reservamus discursui. Conf. CASAUBON. *Exerc. II. ad Annales Baron.*

§. 21. Postquam verò vaticinia de Messia à Bethlehem oriundo impleta fuerunt, tota Judæorum Respublica interire cœpit, unde nec oppidulum, in quo Christus natus est, conservari amplius opus erat. Quare à Tiro Vespasiano, exercitus Romani Imperatore, unâ cum reliquis Palæstinæ civitatibus urbs Bethlehem deleta est, relictis saltem ruderibus, ut rerum olim gestarum conservaretur memoria. Accidit dubio procul horrenda clades eo tempore, quo Metropolis terræ Sanctæ obsessa & devastata est, cujus excidium in annum P. J. 4783. Chr. 70. incidisse, alibi à nobis ~~—~~ demonstrabitur. Atque ita desit omninò Bethlehem Judæ, ut non existat amplius, cum distinctio tribuum & familiarum inter Israëlitas, ab universalis excidii & exilii tempore, combustis Genealogiarum libellis, observari amplius non potuerit, vicus quoque quem hodiè monstrant viatoribus, non Bethlehem Judæ, sed vel Turcarum, vel Christianorum vocandus videatur, uti hæc *Celeberr. DN. D. MÜLLERUS Judaismi detecti c. XII.* adversus Judæorum pertinaciam rectè urget, eosdemque erroris gravissimi, in expectando Messia à destructione Bethlehem Judæ deductio argumentò, gnaviter convincit.

§. 22. Quamvis autem à Romanis civitas Bethlehem destructa fuerit, Christiani tamen locum nativitatis Christi, inter rudera reliqua imprimis annotarunt; Certum enim est jam Origenis tempore hanc curam quosdam tenuisse, ut inquirerent ea loca in quibus miracula olim acciderunt. *Ostenditur, inquit ORIGENES L. I. contra Celsum, in Bethlehem spelunca, ubi natus est Christus.* Singulari verò DEI providentiâ accidit, quod à primis annis statim, post excidium Hierosolymitanum, Judæis, aliàs per totum orbem dispersis, regionem Bethlehemiticam incolere permissum non fuerit. Urget hoc in Libro adversus Judæos TERTULLIANUS & Messiam venisse jam demonstrat, quod cum in Bethlehem Juda nasci oportuerit,
nemo

nemo autem de genere Israël in civitate Bethlehem remanserit, imò quod interdictum fuerit, ne in confinio ipsius regionis emoretur quisquam Judæorum. *Unde ungetur, inquit, dux qui nascetur in Betblehem? aut quomodo procedet de Betblehem, cum de semine Israel nullus omninò sit in Betblehem?* Imò in hunc diem usque Judæis ad civitatem Bethlehem non patet aditus, si vera sunt, quæ ab HELFRICO in *descript. T. S.* referuntur.

§. 23. Non latebat Ælium Adrianum Christianos ad loca sacra frequentes convenire, ibidemque Deo, pro beneficiis exhibitis, solennes agere gratias, quamvis superstitiosa meriti opinio tunc non adfuerit, quare ut Christianis agrè faceret, locum passionis Christi non tantùm, sed & incarnationis, erectis idolis, prophanavit. Conqueritur de hac immanitate Sulpitius Severus *Hist. S. L. II. Adrianus*, inquit, *existimans se Christianam fidem loci injuria perempturum, in templo ac loco Dominicæ passionis, demonum simulacra constituit; & de profanatione Speluncæ Nativitatis Paulinus, in Epistola ad Severum testatur, quando ait: Ubi sacra nati Salvatoris infantia vagierat, illic Veneris lamenta fingentium lascivis luctibus, infamis ritus ululabat.* Plura habet Hieronymus de *Institutione Monachi ad Paulinum Tom. I. Oper.* *Ab Adriani temporibus, inquit, usque ad Imperium Constantini, per annos circiter centum octoginta, in Loco resurrectionis, simulacrum Jovis, in crucis rupe, statua ex marmore Veneris à gentibus posita colebatur; existimantibus persecutionis autoribus: quod tollerent nobis fidem resurrectionis & crucis, si loca sancta per idola polluissent.* Bethlehem nunc nostrum & angustissimum (forsitan augustissimum legendum est.) *Orbis locum: de quo Psalmista canit: Veritas de terra orta est, lucus inumbrabat Thamus, id est, Adonidis: & in specu, ubi quondam Christus parvulus vagiit, Veneris amasius plangebatur.* Non me fugit excusari à nonnullis Hadrianum, imò dici, Sulpitium Hadriano vim fecisse, cum Hadrianus, per Quadratum, Discipulum Apostolorum & Aristidem Atheniensem, virum fide & sapientiâ plenum: & per Serenum Granium, è libris de Christiana religione compositis, instructus atq; eruditus, præceperit per Epistolam ad Minutium Fundanium, Pro-

Consu-

Consulem Asiæ datum, ut nemini liceret Christianos sine ob-
jectu criminis aut probatione damnare, uti id refert PAULUS
OROSIUS *L. VII. c. VIII.* Enimverò cum non tantum à Sulpitio,
sed Hieronymo quoq; ut alios omittam, Hadriano prophana-
tio hæc adscribatur, ea, quæ de Crypto Christianismo hujus
Imperatoris à nonnullis annotantur, mihi de falsitate suspecta
videntur.

§. 24. Quæ gentilium impietas idololatriæ destina-
verat loca, ea pientissima HELENA, Constantini Imper. mater,
cultui divino Sacra restituit. Postquam enim ineunte felicis-
simò à Nativitate Christi seculò, quod quartum fuit in ordine,
Ecclesia Christiana hælcyoneos dies nacta est, benignitatis
divinæ monumenta studiosissimè inquireri & inventa exornari
cœperunt; in quo studio summè emineuit omni laude major
Inclyta HELENA, quippe quæ ea loca, in quibus Salvator noster
vetusatus est, splendidissimis templis, DEO consecratis, exor-
navit, inter quæ Bethlehemiticum unum è præcipuis fuit, de
quo EUSEBIUS *L. III. de vita Const. M. cap. XLII.* sequentia refert:
*DEO quem adoraverat, duo dicavit templa, quorum alterum edi-
ficavit in monte, ubi ascenderat, alterum ad obscurum illud antrum
Nativitatis ejus (αὐτὸς τῷ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.)* Quia enim DEUS
in terris pro nobis nasci sustinuit, quem Nativitatis Ejus locum
Bethlehem Hebræi appellant, ideò Imperatrix Sanctissima Deiparæ
partum eximiis monumentis exornare, & sacrum illud antrum va-
riis cujusq; generis insignibus illustrare studuit. Imperator autem
paulo post eundem locum ornamentis regalibus honorare & moni-
mentis ex auro & argento variisque auleis matris sue magnificen-
tiam adaugere cepit. Testantur de amplitudine & præstantia
hujus templi rudera, quæ adhuc hodiè supersunt. V. BREU-
NINGII *Itiner.*

§. 25. His & subsequentibus temporibus Christiano-
rum quamplurimi Patriam Salvatoris adeò delectati sunt, ut
omnem vitam suam Bethlehemi egerint. De Paula Romana
dictum est antea. De S. Hieronymo idem constat, Imò extat
Tom. I. Oper. Hieronymi scriptum quoddam, quod ERASMUS
ROTTERODAMUS inter *γνώσια*, seu ea, quæ verè sunt Hieronymi,
recenset

recenset, Titulus est: *Paula & Eustochium Marcella ut commi-
gret Bethlehem, in quo scripto hoc unum agunt Paula & Eusto-
chium (mater scilicet & filia) quæ jam demigrarant in Bethle-
hem, (vel Hieronymus potius nomine Paulæ & Eustochii) ut
Marcellam nobilem fœminam permoveant, quo Româ re-
lictâ ad loca sancta se conferat, fruitura tot Christi monumen-
tis: O quando illud tempus adveniet, inquit, cum anhelus nun-
cium viator apportabit, Marcellam nostram ad Palestine littus
appulsam, & toti Monachorum chori, tota virginum agmina
concrepabunt? Obviam jamjamq; gestimus occurrere, & non ex-
pectato vehiculo concitum pedibus ferre corpus. Tenebimus manus,
ora cernemus, & à desiderato vix atvellemur amplexu. Ergo ne
erit illa dies: quando nobis liceat speluncam Salvatoris intrare: In
sepulchro Domini flere cum sorore, flere cum matre? Crucis dein-
de lambere lignum, & in oliveti monte cum ascendente Domino,
voto & animo sublevari? Videre exire Lazarum fasciis colligatum,
& fluentia Jordanis ad lavacrum domini puriora: Inde ad Pastorum
caulas pergere, in David orare Mausoleo? Amos Prophetam etiam
nunc buccina pastorali in sua conspiciere rupe clangentem? Ad Abra-
ham Isaac & Jacob, tritum quoq; illustrium fœminarum vel taber-
nacula properare, vel memorias? Videre fontem, in quo à Philippo
Eunuchus est tinctus? Samariam pergere, & Johannis Baptiste,
Helisei quoq; & Abdiæ pariter cineres adorare? Ingressi Spelun-
cas, in quibus persecutionis, & famis tempore Prophetarum agmi-
na sunt nutrita? Ibimus ad Nazareth: & juxta interpretationem
nominis ejus, florem videbimus Galilee, Et tunc comitante Christo
cum per Silo & Bethel & cetera loca, in quibus Ecclesie, quasi qua-
dam victoriarum Domini sunt crecta vexilla: ad nostram spelun-
cam redierimus, canemus jugiter, crebro flebimus, indesinenter
orabimus & vulnerata jaculo Salvatoris in commune dicemus, in-
veni quem quæsit anima mea: tenebo eum & non dimittam il-
lum, &c.*

§. 26. Vides quantam animorum commotionem in-
tuitus locorum Sacrorum efficere potuerit, eò quidem seculò,
quò parum pius sibi videbatur, qui Bethlehemi & Hierosoly-
mis non fuisset, non quod putarint Veteres, peregrinationes

F

ad

ad loca Sacræ simpliciter necessarias esse, vel merendi virtu-
tem habere, sed quod stimulos ardentissimarum precum &
inculpatæ vitæ in iisdem locis vehementer senserint. Non
possumus, quin ex eruditissima illa HIERONYMI ad Paulinum
Epistola, quâ de institutione Monachi agit, quædam recensea-
mus, quò historicè cognoscamus quæ fuerit Veterum Bethle-
hemum & Hierosolymam commigrantium opinio & intentio,
Theologicè eandem examinent alii: *Non Hierosolymis fuisse,*
inquit Beatus Pater, sed Hierosolymis bene vixisse laudandum est.
Illam expetenda est civitas, non quæ occidit Prophetas, & Christi
sanguinem fudit: sed quam fluminis impetus ædificat: quæ in monte
sita, celari non potest: quam matrem sanctorum Apostolus clami-
tat. In qua se municipium cum justis letat habere. Neq; verò hoc
dicens memetipsum inconstantia redarguo, damnoq; quod facio:
ut frustra videar ad exemplum Abraham & meos & patriam reli-
quisse, sed non audeo Dei omnipotentiam, angusto sine concludere
& coarctare parvo terra loco, quem non capit cælum. Singuli quiq;
credentium, non locorum diversitatibus, sed fidei meritò ponderant.
Et veri adoratores, neq; Hierosolymis, neq; in monte Gazarim ad-
orant patrem: quia Deus Spiritus est: & adoratores ejus in Spi-
ritu, & veritate adorare oportet. Spiritus spirat ubi vult, Domini
est terra & plenitudo ejus. Postquam siccato Judæa vellere uni-
versus orbis cælesti rore profusus est: & multi de Oriente & Occi-
dente venientes recubuerunt in sinu Abrahæ: Desit notus esse tan-
tum in Judæa Deus: & in Israel magnum nomen ejus: sed in
omnem terram exivit sonus Apostolorum, & in fines orbis terre
verba eorum, Salvator ad discipulos loquens, cum esset in templo:
Surgite: inquit, abeamus hinc. Et ad Judæos: Relinquetur vobis
domus vestra deserta. Si cælum & terra transibunt: utique transi-
bunt omnia, quæ terrena sunt. Et crucis igitur & resurrectionis
loca profunt his, qui portant crucem suam, & cum Christo resur-
gunt quotidie: qui dignos se tanto exhibent habitaculo. Ceterum
qui dicunt, templum Domini, templum Domini, audiant ab Apo-
stolo: Vos estis templum Domini, & Spiritus sanctus habitat in
vobis. Et de Hierosolymis & de Britannia, equaliter patet aula
cælestis. Regnum enim intra vos est. Antonius & cuncta Egypti,
& Me-

& Mesopotamia, Ponti, Cappadocia, & Armenia examina Monachorum, non videre Hierosolymam, & patet illis absque hac urbe Paradisi janua. Beatus Hilarion cum Palaestinus esset, & in Palaestina viveret, uno tantum die vidit Hierosolymam: ut nec contemnere loca sancta propter viciniam, nec rursus Dominum loco claudere videretur. Ne quisquam fidei tuae deesse putes, quia Hierosolymam non vidisti; nec nos idcirco meliores existimes, quod hujus loci habitaculo fruimur: sed sive hic, sive alibi, aequalem te pro operibus tuis apud Dominum nostrum habere mercedem, &c.

§. 27. Tandem verò pleraque Christianæ vitæ vestigia deleta sunt, quando barbara Saracenorum gens terram sanctam occupavit, ut commentitia sint vel incerta, quæ hodie illic monstrantur. Accidit miseranda clades tempore Heraclii Imperatoris; Annò enim ejusdem vigesimò sextò, Christi sex-⁶⁴¹centesimò quadragesimò primò, Saraceni, sub Duce Homar, adversus Hierosolymam acies direxerunt, quæ bienniò obsessa ad hostem deditionem fecit. Moliti equidem sunt Christiani terram sanctam Saracenis eripere, quando circa finem seculi undecimi, instigatore PETRÒ HISPANÒ Eremitâ, & suasu URBANI II. Pontificis Romani plerique Europæi Principes ad bellum Sacrum se accinxerunt atq; exercitum 600000. militum (ut nonnulli scribunt,) adversos Turcas & Saracenos eduxerunt, quorum quilibet Crucem è purpureo panno confectam, vestibis super dextram scapulam affixit, unde qui profecti sunt in eam expeditionem CRUCE SIGNATI & ipsa expeditio CRUCIATA vocata est: Verè tamen multis Christianorum millibus cruciatus & calamitates Sacrum Bellum attulit; Quamvis enim expeditio hæc ab initio satis feliciter suscepta videretur, dum ducibus GODEFREDO BILONENSI LOTHARINGIÆ PRINCIPE, EUSTACHIO & BALDUINO ejus fratribus, HUGONE M. Fratre Regis Francorum, ROBERTO Comite Normannorum, BOEMUNDO duce Apuliæ & infinitis aliis, annò, uti annotat GENEBRARDUS 1099. Idibus Jul. fer. 6. Horâ, quâ Christus mortuus est, Christiani Hierosolymam ipsam expugnarunt, editâ tantâ hostium Strage, ut, teste ROBERTO MONACHO corpora caesorum, undâ Sanguinis impellente, natarint

ac fluitarint, adversa tamen omnia Christianis paulo post ac-
 ciderunt, adeò, ut Metropolis ipsa, postquam octoginta &
 octo annis à Christianis habitata esset, tandem amissa & tota Pa-
 læstina à Barbaro hoste recuperata fuerit, nequaquam obstan-
 tibus Friderico Imperatore Romano, Philippo Galliaë &
 Richardo Angliæ Regibus, aliisque. Quâ ratione bellò hòc
 Christiani nihil aliud obtinuerunt, notante CL. HOTTINGERO,
 quam quod à victoribus paulò post Saracenis & duriore pressi
 fuerint servitute, loci illius Christicolæ, & quod ipsa fides
 Christiana, propter sceleratam coloniarum vitam, perpetua
 & perniciofa principum dissidia blasphemata fuerit. Atque
 hæc de Annalibus Bethlehemiticis dixisse sufficiat, Laudarunt
 alii Imperatorum vel Principum natale solum, nos Regis Re-
 gum & Domini Dominantium laudavimus patriam: *Bethle-
 hem ecce in hoc parvo terra faramine, cælorum conditor natus est.
 Hic involutus pannis, hic visus à pastoribus, hic demonstratus à
 à stella, hic adoratus à Magis: Et puto sanctior locus est Trapeza,
 qua de cælo sepius fulminata, ostendit quid Deo displiceat. Utinam
 adhuc ea ibi esset rerum facies, quaë HIERONYMI tempore, cu-
 jus proxima fuerunt verba, ut dicere queamus, quod ille ad
 Marcellam: In Christi villa tota rusticitas est. Extra Psalmos si-
 lentium est. Quocumq; Te verteris, arator stivam tenens Alleluja
 decantat. Sudans messor Psalmis se avocatur, & curva attendens vi-
 tes falce vinitor, aliquid Davidicum canit. Hæc sunt in hac provincia
 Carmina: hæc (ut vulgo dicitur) amatorie cantiones!*

*Commendare hominem solet incluta Patria, quidni
 Commendet Patriam quoque splendida origo Virorum?
 Sic est: quid multis? Bethlehemi mœnia spectes
 Oppiduli vilis, cuius jam nomen in altum,
 Quantum lenta solent inter viburna Cupressi,
 Natales Christi tollunt, ortusq; Parentum.
 Hoc doctè tradis RÖDING: Sic pergito, famam
 Præclaram facies Patriæq; Patrisq; Quod opto!*

PRÆSES.

SOLI DEO GLORIA.

WITTENBERG, Diss., 1660

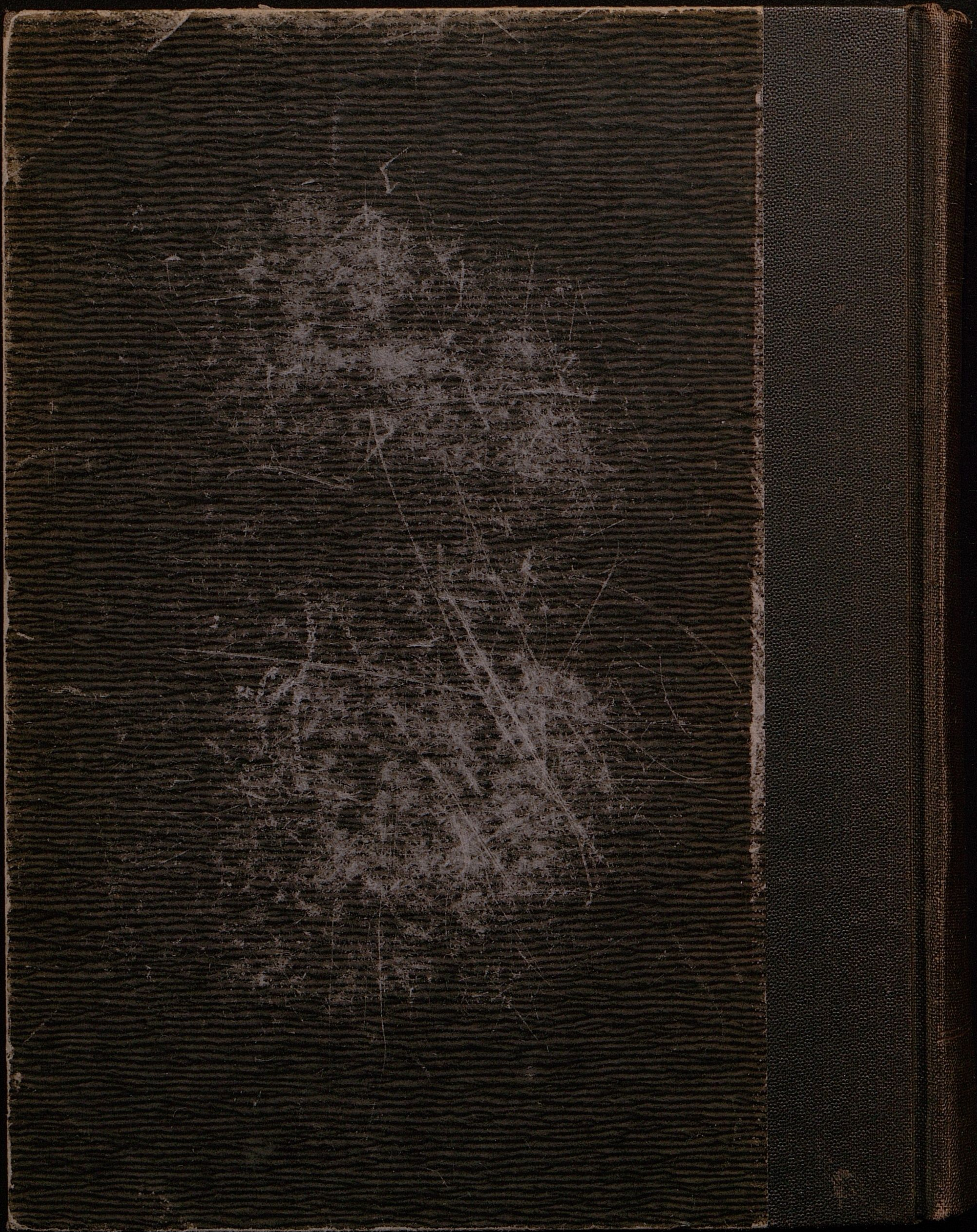
ULB Halle 3
003 484 572

50

1077

בית לחם

Seu

Annales Bethle-

hemitici,

DISSERTATIONE HISTORICO-
CHRONOLOGICA DESCRIPTI,

Quam

Sub PRÆSIDIO

ÆGIDII STRAUCHII, S.S.

Theol. Licent. Mathem. Infer. Prof. Publ.

nec non Historiar. Substituti,

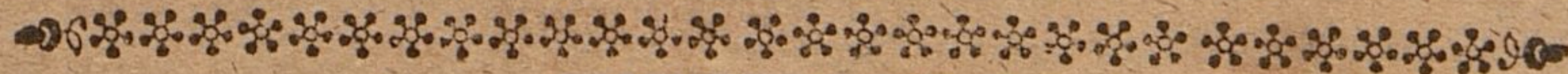
PLACIDÆ Συμφιλολογῶντων COLLATIONI
EXHIBET

PETRUS RÖDINGIUS,

Hamburgensis,

D. XIV. Januar. Anno M DC LX.

EDITIO SECUNDA.

WITTEBERGÆ,

Ex officinâ Typograph. MICHAELIS Wendt.

Anno M DC LXI.

2411

19

1160
15

59